

фізичної підготовки для військовослужбовців бойових підрозділів Сухопутних військ, заснованих на взаємозв'язку нормативів з бойової підготовки та вимог до рівня фізичної підготовленості військовослужбовців, необхідного для ефективного виконання відповідних нормативів.

Список використаних джерел:

1. Збірник нормативів бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. – К.: МОУ. – 2002. – 130 с.
2. Настанова з фізичної підготовки в Збройних Силах України: Наказ Міністра оборони України № 685 від 30.12.2009 р. – К.: 2009. – 129 с.
3. Бойченко С. Д. Классическая теория физической культуры – Введение. Методологи. Следствия / С. Д. Бойченко, И.В. Бельский. – Минск: Лазурак, 2002. – 312 с.
4. Введение в теорию физической культуры: учеб. пособие для институтов физ. культуры / Л. П. Матвеев [и др.]; под ред. Л. П. Матвеева. – М.: Физкультура и спорт, 1983. – 128 с.

Олексієнко Я.І.

старший викладач кафедри фізичного виховання;

Шахматов В.А.

старший викладач кафедри фізичного виховання,

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Подальше ускладнення політичної, соціально-економічної та екологічної ситуації в державі, інтенсифікація й ускладнення процесу навчання в школі, негативні емоції, стресові ситуації призводять до регулярної перевтоми, розбалансування нормативного стану, порушення обмінних процесів, зниження загального імунітету організму молодого людини. У поєднанні з гіподинамією усе це створює передумови до виникнення нервово-психологічних, серцево-судинних, шлунково-кишкових, застудливих захворювань. Так, загальновідомо, що здоров'я учнівської молоді з року в рік погіршується: майже 90% з них мають відхилення у стані здоров'я, а понад 50% – незадовільну фізичну підготовленість [2].

Рівень працездатності, стан здоров'я і навіть професійне майбуття учнів значною мірою залежать від ефективності їхнього фізичного виховання. Саме тому потрібно вишукувати можливості вдосконалення процесу фізичного виховання в школах за рахунок оптимізації діяльності учнів, яка значною мірою залежить від результативності роботи вчителів [1].

Для подолання вищевказаних негативних чинників необхідно, зокрема, змінити підходи до системи фізичного виховання в Україні, готувати

високопрофесійних фахівців фізичної культури – учителів, тренерів, інструкторів, реабілітологів, які кваліфіковано будуть вирішувати визначені проблеми.

Важливим внеском в організацію і здійснення підготовки фахівців фізичної культури та спорту є роботи В.М. Платонова, В.С. Панюкова та ін., 1994; Ю.М. Шкретія, 1996; Б.М. Шияна, 1997; Т.Ю. Круцевич, 2001, 2003; М.М. Філіппова, 2003 та ін. Важливі аспекти психолого-педагогічної підготовки майбутніх спеціалістів розглядаються у дослідженнях М.М. Волкова, 1989; А.В. Цьося, 1994; О.С. Куца, 1996; В.П. Каргаполова, 1999; Г.В. Ложкіна, 2002; А.О. Єгоричева, 2003; О.О. Яременко, О.Д. Дубогай, 2005 та ін.

Загалом уся система вищої освіти в Україні має бути спрямована на розвиток умінь студентів, майбутніх фахівців, самостійно думати, вчитися, ставити мету приймати рішення, вирішувати проблеми й досягати бажаних результатів. Саме цими вміннями повинен володіти сучасний вчитель (викладач), який характеризується, в першу чергу, як компетентний професіонал. Отже, головною метою навчання студентів у вищій школі є формування їхньої готовності до професійної діяльності та набуття високого рівня сформованості педагогічної майстерності.

В той же час дослідженнями науковців доведено, що реальний рівень фахівців з фізичного виховання залишається низьким. Значна частина працюючих вчителів фізичної культури мають невисокий рівень знань, педагогічної техніки, у них не сформовані такі важливі педагогічні здібності, як перцептивні, конструктивні, гностичні, вони не вміють самостійно опрацьовувати спеціальну літературу, не володіють вміннями педагогічного аналізу та оцінювання. За результатами досліджень, випускники факультетів заочного навчання педагогічних навчальних закладів мають низький рівень психолого-педагогічної підготовки, а 59% опитаних вчителів семи областей України не можуть самостійно визначати зміст, засоби і форми фізичного виховання школярів [6, с. 5].

На думку Б. М. Шияна, сьогодні суттєвих змін вимагає саме концепція підготовки фахівців з фізичного виховання. Дослідник вказував, що високий рівень підготовки майбутніх учителів може бути досягнутий за умов:

- наукового обґрунтування і впровадження у процес їх фахової підготовки теоретико-методичних елементів (знань, умінь, навичок), орієнтованих на формування фізичної культури школярів;

- переорієнтації системи фізичного виховання з консервативно-нормативної моделі, що суперечить вимогам шкільної фізкультурної освіти, на інноваційну педагогічну діяльність, складовими якої є конструктивний, організаційний, комунікативний та дослідницький компонент. Нормативна модель зводить діяльність вчителя до функціональної ролі і є несумісною з вимогами гуманізації школи, забезпеченням оптимальних умов для розвитку кожної дитини;

- оновлення змісту професійно-педагогічної підготовки вчителя фізичного виховання на основі висвітлення технології планування навчально-

виховного процесу з фізичного виховання. Це, в свою чергу, вимагає значного збагачення професійного арсеналу вчителя, вміння вільно ним користуватися, вдосконалювати його, гуманізації його професійної свідомості та її переорієнтації на всебічне врахування природи дитини;

– домінування у навчальному процесі творчих завдань, спрямованих на відтворення практичних дій учителя в нестандартних ситуаціях, що дозволить формувати професійні знання в майбутнього вчителя водночас на методологічному (мета, завдання), теоретичному (закони, принципи, форми діяльності), методичному (проекування навчального процесу) та технологічному (вирішення практичних завдань навчання і виховання у конкретних умовах) рівнів [6, с. 7–8].

Як зазначає, Л.П. Сущенко, реалізація завдань до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту потребує плекання особистості, здатної до плідної професійної праці у сучасних умовах, готової до професійної діяльності, яка володіє не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією. Все це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців нової формації, впровадження у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій [4, с. 3].

Розширення й оновлення освітнянського діапазону вимагає створення технологій професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту, спрямованих на підвищення кваліфікації, професійної компетентності, конкурентоспроможності відповідно до зростаючих умов на ринках праці. Тому професійно підготувати майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту, здатних цілком відповідати високим професійним орієнтирам ХХІ століття, є складним і відповідальним завданням. Винятково важливого значення набуває професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах, де забезпечується не тільки спрямування навчально-виховного процесу на озброєння майбутніх фахівців спеціальними знаннями, уміннями і навичками, а й розвиток професійно значущих якостей особистості майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту, її інтелектуального потенціалу, можливостей, інтересів, нахилів, мотивів і ціннісних настанов [4].

Список використаних джерел:

1. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / М. Т. Данилко. – Луцьк, 2000. – 17 с.
2. Єфіменко П. Б. Педагогічні умови забезпечення різнорівневої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / П. Б. Єфіменко. – Харків, 2002. – 21 с.
3. Солтик О. О. Формування концептуальної моделі професійної діяльності викладача фізичного виховання вищого навчального закладу: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата

наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Київ, 2003. – 20 с.

4. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. П. Сущенко. – Київ, 2003. – 46 с.

5. Церковна О. В. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів технічних вищих навчальних закладів на основі факторної структури їх рухової та психофізіологічної підготовленості: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О. В. Церковна. – 2007.

6. Шиян Б. М. Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Б. М. Шиян. – К., 1997. – 50 с.

Топчієва Г.О.

*старший викладач кафедри фізичного виховання,
Національний університет харчових технологій*

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ І СПОРТОМ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Фізичне виховання у вищих навчальних закладах, це складний психолого-педагогічний процес, метою якого є формування фізичного виховання особистості майбутнього фахівця, здатного самостійно організувати й вести здоровий спосіб життя.

Підтримка працездатності і здорового стану є важливою умовою успішного навчання і подальшої професійної діяльності. Фізичне виховання – це двосторонній процес, в якому бере участь, з одного боку, викладач, який прагне навчити, а з іншого – студент, котрий повинен виявити бажання вчитися. Досвід показує: що студент якій розуміє суть поставленого завдання і зацікавлений у його вирішенні, то це прискорює хід навчання [8, с. 112]. Кваліфікований спеціаліст повинен мати високий рівень не лише професійної, інформаційної культури, а й фізичної, що забезпечить його повноцінну фахову діяльність в умовах сучасного суспільства.

Фізичне виховання є найбільш економічно вигідним та ефективним засобом профілактики захворюваності [7]. Потреба в руховій активності студентів виражається в їх мотиваційних відносинах до фізичного виховання. «Ніщо так не виснажує і не руйнує організм людини, як довготривала фізична бездіяльність», вважав Аристотель [Цит. за: 8, с. 68]. Фізичне виховання – це насамперед серйозна праця над собою, своєю фізичною та інтелектуальною суттю. розвитку сучасного суспільства, його виражена інформатизація зумовлюють необхідність більш широкого використання інформаційних технологій у сфері освіти. Ефективність навчання фізичному вихованню визначається не лише кількістю засвоєних знань,